

uafhængige Faktorer, der hver for sig have et absolut Veto. Der findes altsaa i vor Forfatning tre Faktorer, hvis Ja er nødvendigt, for at Noget kan være Lovligt, for at Landet kan føres frem, om det saa kun er et eneste Skridt, ad lovlig Vej. Det er Kongen, Folkethinget og Landssthinget, eller med andre Ord, her er tre Faktorer, som have absolut Veto. Dette — hver Faktors absolute Veto — er det Karakteristiske for vor Forfatning, og dette Folkethingets absolute Veto, det er ikke blot det karakteristiske for Folkethingets Ret, men det er Grundlaget for hele Folkethingets Retsstilling. Saa snart Folkethingets absolute Veto er nægtet, saa er Folkethinget magtesløst, saa er ikke blot en enkelt Rettighed, der tilkommer det, krænkert, men saa er Folkethingets Retsstilling i det Hele taget lastet over Ende. Hvorledes er nu Regjeringens Stilling til dette Forfatningens Grundprincip? Jeg tror ikke, jeg bruger for stærkt et Ord ved at sige, at Regjeringen er i direkte Strid dermed, idet Regjeringens hele Politik kan karakteriseres ved dette ene Ord: Regjeringen har tilfidefat, ja ikke blot tilfidefat, men gennem Handling, Optraeden og Ord udtryffeligt fornægtet Folkethingets Veto.

Hvad er nu Følgen deraf med Hensyn til det Spørgsmaal, som vi nu her skulle behandle, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt vi kunne forhandle denne Lov med Regjeringen? Følgen deraf er den, at Regjeringen har umuliggjort Folkethingets Forhandling med dette Ministerium. Jeg mener dermed ikke, at Regjeringen har handlet saaledes, at Folkethinget for at hævde sin Værdighed eller for at hævde Grundloven er nødt til at svare med Nægtelse af Forhandling. Jeg beder ærede Medlemmer ikke at opfatte mig saaledes, som om jeg vilde paastaa, at Folkethinget skulde svare Regjeringen med en Forhandlingsnægtelse som en Straf eller som en Hævn eller som et Modtræk mod Regjeringen, saaledes er Situationen slet ikke. Naar jeg siger, at Folkethinget er ude af Stand til at forhandle denne Lov med Regjeringen, da er Grunden den, at Regjeringen har umuliggjort Forhandling, fordi den har bortryddet Betingelserne for al Forhandling. Til en Forhandling horer der nemlig to Ting, to Rettigheder, to Personer. Jeg kræver end ikke ubetinget, at de to Personer helt ud skulle respektere hinandens Ret; jeg vil gaa saa vidt at sige, at man kunde endog forhandle med En, der ikke respekterer Ens Ret. Det vilde være en mindre værdig Forhandling, der rimeligvis førte til mindre gode Resultater, men tænkeligt er det. Men hvad der er aldeles

givet, det er, at den Part, man skal forhandle med, overhovedet selv maa ville forhandle. Men, naar den ene Part siger til den anden: Hvad enten Du siger ja eller nei, det er mig komplet ligegyldigt, jeg gjør, hvad jeg vil, saa kan han ikke tydeligere, klarere, skarpere udtrykke: Jeg vil ikke forhandle med Dig, det kan ikke gjøres klarere. Og Regjeringen har ikke indskrænket sig til at sige det, den har gjort det; den har i det sidste Halvaars Tid næsten ikke foretaget nogen Handling paa Budgetomraadet — ja ikke blot paa Budgetomraadet, men ogsaa paa andre Omraader, men lad os holde os til Budgettet, det er det, der ligger for —, som ikke tydeligt og klart udtrykker den Tanke: Hvad enten Folkethinget siger ja eller nei, det er Regjeringen ligegyldigt, den gjør, hvad den anser for nødvendigt i Statens Interesse uden at spørge Folkethinget eller uden at rette sig efter Folkethingets Mening, det vil sige: Regjeringen handler som i Absolutismens Tid, den sætter sin Dom om, hvad der er nødvendigt, nyttigt og formaalstjenligt, over Folkethingets Dom; den spørger Folkethinget, hvor den kan se, at den ikke kan undgaa det, og det endda ikke altid, thi der er afholdt Udgifter, uden at man har spurgt derom, men den spørger, som man spurgte i de raadgivende Stænder inden 1848, den har i hele sin Færd tydelig tilkjendegivet, at, hvad Folkethinget siger, betyder Ingen-ting. Naar det staar fast, og det tror jeg ikke, at Noget vil modsig, at Regjeringen fuldstændig har sat sig ud over Folkethingets Nei som et Nei, den ikke behøver at respektere paa Bevillingsomraadet, saa staar ogsaa det fast, at Forhandling er umulig, at enhver virkelig Forhandling er umulig, thi den ene Faktor, der skulde forhandle, Regjeringen, forhandler ikke, den dikterer. Men, naar Forhandling er umulig, er der to Veie at gaa for Thinget. Den ene er den, aabent at bejende: Her er ingen Forhandling, det er forbi, og den anden er den at lade, som man forhandler. Jeg vil ikke ubetinget sige, at ikke begge Veie kunne bruges. Jeg ser ganske bort fra alle æsthetiske Begrundelser, at man vil sige, at det at lade, som om man forhandler, er under Folkethingets Værdighed. Derjom Landets Interesser kræve, at Folkethinget opgiver sin Værdighed, vil jeg være den Første, der raader Folkethinget til at opgive sin Værdighed; jeg sætter ubetinget Landet over Folkethinget, ligesom jeg gjerne skulde give Afstald paa min egen Værdighed, hvor min Blygt krævede det for Folkethingets Skyld. Men Spørgsmaalet er: Er her nogen som helst Grund for Folkethinget til at